

Zduny, 03.09.2025

**To:
European Commission
Directorate-General for Energy (DG ENER)
Attn. Mr. Bernardo Martinez**

Stanowisko Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kominki i Piece w sprawie rewizji wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe (ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R1185>) w dalszej części pisma jako „Ekoprojekt”.

Po zapoznaniu się z założeniami rewizji Ekoprojektu i z prezentacją DG ENER z 25.06.2025 odnosimy wrażenie, że KE chce całkowicie wyeliminować te urządzenia z rynku i jednocześnie chce całkowicie wyłączyć możliwość używania drewna kawałkowego jako paliwa w sektorze komunalno-bytowym (ogrzewnictwo indywidualne).

Proponowane zmiany nie mają uzasadnienia technicznego ani oparcia w badaniach.

1. Nie została wykonana ocena skuteczności obowiązujących przepisów dotyczących Ekoprojektu dla MOP na paliwa stałe. Nie jest to zresztą możliwe gdyż Ekoprojekt wszedł w życie dopiero 01.01.2022 roku i tylko dla nowo instalowanych urządzeń. Ocena skuteczności pierwszego Ekoprojektu jest warunkiem niezbędnym dla jego zmian. Naszym zdaniem na prace nad rewizją Ekoprojektu jest o wiele za wcześnie, ponieważ po 3 latach od jego wejścia w życie dla **nowo instalowanych urządzeń** nie sposób ocenić skuteczności tych regulacji a co dopiero je zaostrzać.
2. Dokumentacja towarzysząca planowanym zmianom ma rażące braki.
 - Brak jest informacji o źródłach przedstawionych wskaźników emisji w warunkach rzeczywistych (other complementary sources – strona 18 w prezenatcji: <https://circabc.europa.eu/ui/group/418195ae-4919-45fa-a959-3b695c9aab28/library/60e648ee-0722-4740-9020-bbb80e3ada79/details>) co uniemożliwia komentarz i weryfikację tych danych.
 - Brak jest analizy i uzasadnienie technicznego wszystkich proponowanych zmian w oparciu o badania MOP spełniających wymogi Ekoprojektu (rozporządzenie KE 2015/1185) w warunkach rzeczywistych.
 - Brak jest badań wszystkich proponowanych urządzeń peryferyjnych (filtry, katalizatory i sterowniki) w warunkach rzeczywistych we współpracy z miejscowymi ogrzewaczami pomieszczeń spełniającymi wymogi Ekoprojektu i z weryfikacją deklarowanych sprawności. Czy KE jest w posiadaniu dokumentacji potwierdzającej długotrwałą współpracę urządzeń peryferyjnych w warunkach rzeczywistych z deklarowaną sprawnością zamontowanych przy MOP? Wnosimy o udostępnienie takich dokumentów.
 - Brakuje analizy zmniejszenia zużycia paliw kopalnych (gazu i węgla) przy zwiększeniu udziału odnawialnych źródeł energii (drewno i inne rodzaje biomasy).
 - Brak analizy zmniejszenia kosztów ogrzewania gospodarstw domowych korzystających z urządzeń ekoprojektowych na drewno oraz korzyści ekonomiczne dla społeczności lokalnych jakie daje pozyskiwanie, przetwarzanie i używanie do celów grzewczych drewna (OZE) w ramach gospodarki obiegu zamkniętego.

- Brak analizę kosztów społecznych, ekonomicznych i zdrowotnych eliminacji MOP z rynku gdzie każda wartość dodana powinna być rozpatrywana w kontekście poniesionych kosztów na innych polach, gdyż może się okazać, że korzyści uzyskane na jednym polu będą przewyższone przez straty na innych polach, co stoi w opozycji do zasad zrównoważonego rozwoju – taksonomii UE.
- Brak oceny spójności, która powinna uwzględniać przepisy unijne dotyczące odnawialnych źródeł energii, w szczególności drewna, oraz wiedzę naukową w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz śladu węglowego.

3. Inicjatywa w ogóle nie uwzględnia specyfiki poszczególnych krajów i regionów. W krajach Europy północnej, środkowej i wschodniej oraz w regionach położonych wyżej nad poziomem morza miejscowe ogrzewacze pełnią funkcję urządzeń alternatywnych ale bardzo istotnych, bo ratujących życie i zdrowie w przypadku awarii głównego źródła ciepła lub przerwach w dostawie energii przez duże sieci przesyłowe (prąd, gaz). W rejonach cieplejszych, o klimacie śródziemnomorskim, miejscowe ogrzewacze pomieszczeń mogą z powodzeniem pełnić rolę głównego i jedynego źródła ciepła przez cały sezon grzewczy, ale równie dobrze można by się bez nich obejść przez większą część roku. Jednak również w tych rejonach nie są wykluczone sytuacje, gdzie od obecności miejscowego ogrzewacza na drewno może zależeć zdrowie czy życie ludzkie.
4. W ewentualnych pracach nad rewizją Ekoprojektu należy w pierwszej kolejności oddzielić paliwa stałe kopalne (węgiel) od paliw stałych odnawialnych (drewno i pelet). Zestawianie drewna razem z węglem w grupie “paliw stałych” będzie prowadziło do zakazów używania go jako źródła energii. Drewno jest odnawialnym źródłem energii i wszelkie zakazy jego używania w charakterze paliwa są działaniem antyekologicznym i niezgodnym z polityką klimatyczną UE.
5. Polska jest krajem, gdzie od lat obowiązują najostrzejsze na świecie przepisy ograniczające lub zakazujące eksploatacji miejscowych ogrzewaczy na drewno, w tym miejscowych ogrzewaczy spełniających wymogi Ekoprojektu. Ponieważ wszystkie te zakazy opierały się na błędnych prognozach lub zmanipulowanych czy wręcz sfałszowanych danych, poprawa jakości powietrza po ich wejściu w życie jest wiele mniejsza, niż się spodziewano. Wynika to z faktu, że miejscowe ogrzewacze powietrza na drewno mają minimalny udział w całości zanieczyszczenia powietrza a przyczyn problemu należy szukać gdzie indziej. Z naszych doświadczeń wynika, że zakazy lub przepisy zaostrzające wymogi emisyjne urządzeń mają mniejszy wpływ na emisję. **Dużo większe, wręcz fundamentalne znaczenie ma edukacja w zakresie prawidłowego spalania. Dotyczy to zarówno przygotowania drewna (sezonowanie) jak i samego procesu rozpalania i palenia w miejscowych ogrzewaczach pomieszczeń.** Praktyka wykazała, że emisję można znacznie zmniejszyć intensyfikując działania edukacyjne. Przykładami prawidłowej polityki edukacyjnej w tym zakresie są Niemcy, Austria i Szwajcaria
6. Miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na drewno mają kilka istotnych zalet:
 - Są to urządzenia, które w większości przypadków pełnią rolę dodatkowego, awaryjnego i alternatywnego źródła ciepła. Tylko sporadycznie są używane jako główne źródło ciepła.
 - Urządzenia te działają zawsze, niezależnie od awarii dużych sieci energetycznych: elektrycznej i gazowej.
 - Drewno to odnawialne źródło energii.
 - MOP na drewno są wręcz modelowym przykładem urządzeń idealnie wpisujących się w gospodarkę obiegu zamkniętego.
 - Wykonane są w większości z podstawowych, łatwo dostępnych w miejscu produkcji i łatwych do przetworzenia surowców jak stal, żeliwo i ceramika żaroodporna.

- Nie zawierają substancji i materiałów niebezpiecznych, które byłyby kłopotliwe w przetwarzaniu lub wymagały specjalnych procesów neutralizacji.
- Charakteryzują się długą żywotnością przy jednoczesnym braku spadku parametrów technicznych i właściwości użytkowych.
- Często eksploatowane są przez całe pokolenia.
- Drewno i miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na drewno mają najmniej spośród wszystkich urządzeń do pozyskiwania ciepła ślad węglowy.

Wnioskujemy o zawieszenie prac nad rewizją Ekoprojektu dla MOP na czas nieokreślony.

SKP stanowczo sprzeciwia się wszelkim zakazom i ograniczeniom ogrzewania drewnem, zwłaszcza w instalacjach przeznaczonych wyłącznie do stosowania biomasy. Zakazy używania drewna jako paliwa w naszej strefie klimatycznej, co jest często przemilczane, powodują zwiększenie zużycia gazu, który jest paliwem kopalnym, drogim i w większości pochodzącym z importu. Wprowadzenie zbyt ambitnych lub niemożliwych do spełnienia progów efektywności energetycznej lub wartości granicznych emisji zanieczyszczeń spowoduje faktyczne ograniczenie możliwości stosowania miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na drewno oraz samego drewna jako paliwa. To z kolei będzie prowadzić do zmniejszenia bezpieczeństwa energetycznego mieszkańców i do zwiększanie się ubóstwa energetycznego.

Potrzeby grzewcze w krajach Unii Europejskiej są zróżnicowane z przyczyn geograficznych i klimatycznych. Sezon grzewczy w krajach południowej, a nawet zachodniej Europy trwa znacznie krócej niż w krajach wschodniej, środkowej i północnej Europy. Krajowe, regionalne i lokalne źródła energii w krajach Unii Europejskiej są także zróżnicowane. Dotyczy to zasobów nieodtwarzalnych paliw kopalnych (węgiel, ropa naftowa, gaz ziemny) jak i wykorzystania źródeł energii odtwarzalnej, OZE, (wiatru, słońca, geotermii, wody i biomasy). Bezpieczeństwo energetyczne każdego z krajów Unii Europejskiej powinno uwzględniać powyższe różnice potrzeb grzewczych i posiadania krajowych, regionalnych i lokalnych źródeł energii, zwłaszcza OZE w aktualnych działaniach na rzecz dekarbonizacji energetyki. Konieczne jest także uwzględnianie ubóstwa energetycznego, jakie występuje w większym lub mniejszym stopniu w każdym kraju Unii Europejskiej.

Eksploatacja MOP zasilanych stałym biopaliwem, dostępnym lokalnie i spełniających wymogi Ekoprojektu są szansą na pokrycie w 100% lokalnych potrzeb grzewczych i awaryjnym sposobem ogrzewania pomieszczeń w sytuacjach krytycznych (np. awaria systemu zasilania w prąd elektryczny).

Zasadnicze pytania brzmią: Jaki będzie rzeczywisty efekt zaostrzenia wymogów Ekoprojektu i czy pomysłodawcy inicjatywy wezmą na siebie odpowiedzialność za życie i zdrowie ludzkie narażone przez ograniczenie dostępu do drewna i miejscowych ogrzewaczy na drewno?

Radosław Dudziński

Prezes

Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kominki i Piece